

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 1919, sp. zn. R II 13/19

Číslo: 68/1919

Právní věta:

Ustanovení společenské smlouvy společnosti s omezeným ručením, že se společnost na valné hromadě kromě případů zvláště uvedených v nichž jest třeba usnesení jednohlasného, usnází prostou většinou hlasů, odporuje zákonu o spol. s ruč. omezeným v §§ 35 č. 7, 90 a 98.

Ve smlouvě společenské mohou ustanovení býti jednateli i osoby, jež nejsou společníky.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.02.1919

Spisová značka: R II 13/19

Číslo rozhodnutí: 68

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesení prvního soudu (krajského soudu v Novém Jičíně), povolující zápis společnosti s ruč. omezeným do obchodního rejstříku, bylo k rekursu finanční prokuratury rekursním soudem (vrchním zemským soudem v Brně) potvrzeno.

Důvody:

Proti povolenému zápisu stěžuje si finanční prokuratura proto, že

1. dle odst. 11 smlouvy společenské valná hromada se usnází většinou hlasů, kdežto prý k nabytí nemovitostí a podniků a k prodeji společenského jmění jest potřebí tří čtvrtin hlasů, takže odstavec 11 odporuje prý ustanovením §§ 35, 90 a 95 zák. ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z. o společenstvech s ručením omezeným; dále, že

2. dle prvního odstavce dodatku smluvního ustanoven byl C jednatel společnosti, ač není společníkem, což prý se přičítá ustanovení § 15 zmíněného zákona, dle něhož prý pouze

společníci mohou býti ustanoveni jednatelem. Stěžovatelka navrhuje proto změnu usnesení, aby soudem první stolice bylo uloženo žadatelům, by předložili smluvní dodatek, v němž by vady uvedené byly odstraněny, jinak že by návrh na zápis firmy byl zamítnut a zápis vymazán.

Stížnost není odůvodněna. Ustanovení § 11 společenské smlouvy, podle kterého společnost se usnází většinou hlasů, odpovídá předpisu § 39 odst. 1 zmíněného zákona, který v jistých případech stanoví také většinu tří čtvrtin hlasů aneb souhlas všech hlasů (srovnej pozn. 1 k § 39 zákona vydaného drem. Milanem Škerljim). Případy tyto však ve smlouvě uvedeny nejsou (až na ony pod a až d uvedené, pro které smlouva stanoví jednohlasné usnesení; mimo to stanoví § 18 smlouvy, že platí předpis zákona zmíněného, pokud smlouva určitých ustanovení neobsahuje. Z toho jest patrno, že obyčejná většina hlasů se vztahuje jen na případy a usnesení, které dle zmíněného zákona nepodléhají většině určené v zákoně aneb souhlasu celé valné hromady. Zcela všeobecné ustanovení § 11 smlouvy vztahuje se tedy jen na obyčejná usnesení; ona usnesení, pro něž jest zapotřebí zvláštní většiny, podléhají § 18 řečené smlouvy, ve kterém se také netvrdí, že veškerá usnesení bez rozdílu smí se státi jen jednoduchou většinou. Ustanovení § 11 smlouvy ve spojení s § 18 se proto zákonu nepřičí a není tedy důvodu, aby smlouva byla dle návrhu stěžovatelky měněna.

Totéž platí o druhé části stížnosti. V § 15 zmíněného zákona není obsažen podobný předpis jako ve čl. 227 odst. 2 obch. zák. aneb v § 15 zák. ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. z. (o společenstvech) a z ustanovení druhého odstavce § 16 zák. ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z. vyplývá, že ustanovení jednatelem ve smlouvě společenské vyloučeno není, ať se jedná o společníky aneb osoby cizí. Také motivy k tomuto zákonu k §§ 15 a 16 nečiní rozdílu mezi ustanovením členů společnosti a nečlenů za jednatele a také doslovné znění zákona rozdílu toho, pro který není důležité příčiny, nezná. Dle ustanovení § 9 zmíněného zákona jest k platnému zápisu společnosti do obchodního rejstříku ustanovení jednatelem nutné, ať již byli ustanoveni ve smlouvě aneb zvláštním usnesením v ověřené formě (§ 9 č. 3; každý takový jednatel může býti dle § 16 zmíněného zákona kdykoliv úřadu svého zbaven, jednatel ve smlouvě ustanovený ovšem jen z příčin důležitých (§ 16 odst. 2). Také toto ustanovení zákona nerozlišuje mezi jednatelem-společníky a osobami cizími; v § 16 cit. zák. není na § 15 zák. poukázáno. Dle řečeného jde tedy ve sporné této otázce pouze o to, jestli k ustanovení jednatele-nečlena zapotřebí zvláštního usnesení (§ 3 č. 2) zákona; ustanovení to v daném případě stalo se platně veřejnou listinou dodatečně ke smlouvě, jak to ostatně stěžovatelka sama žádá. Bylo proto usnesení prvního soudu potvrditi.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu finanční prokuratury jen z části, zrušil usnesení rekursního soudu jakož i usnesení soudu prvního, jímž zápis do obchodního rejstříku byl povolen, pokud se týče odstavce 11 společenské smlouvy a nařídil soudu první stolice, by jednatelem uložil, aby v určité lhůtě předložili dodatek k tomuto odstavci společenské smlouvy, v němž by vada, o níž bude níže řeč, byla odčiněna, jinak by návrh na zápis firmy byl zamítnut a zápis vymazán.

Důvody:

Usnesením v odpor vzatým byl zákon ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z. ve svých předpisech §§ 35, 90 odst. 4 a 95 odst. 2 porušen a jest proto odůvodněn dovolací rekurs podaný proti usnesení vrchního zemského soudu, jímž bylo usnesení soudu prvního potvrzeno (§ 16 čís. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. z.). Neboť v odst. 11 společenské smlouvy, který jedná o způsobu hlasování při usnásení se valné hromady, jest zcela všeobecně ustanoveno, že kromě 4 případů tam blíže uvedených stačí k usnásení se v ostatních věcech společenských prostá většina hlasů společníků. V těchto ostatních věcech společnosti se týkajících jsou dle toho zahrnuty i ony případy, o nichž jedná §§ 35, 90 a 95 cit. zákona a v nichž usnáseti se mohou společníci pouze tříčtvrtinovou většinou odevzdaných hlasů. Jelikož dle odst. 18 společenské smlouvy platí podpůrně předpisy zákona o obchodních společnostech s obmezeným ručením jen v oněch případech, o nichž společenská smlouva právoplatně neobsahuje žádného ustanovení, nelze v tomto odst. 18 společenské smlouvy

spatřovati korektiv odst. 11 téže smlouvy, z něhož lze jen vyčísti, že i v případech, v nichž jde o nabytí nemovitostí a podniků ve smyslu § 35 odst. 1 čís. 7 cit. zák. a o prodej společenského jmění při likvidaci společnosti dle § 90 odst. 4 a § 95 odst. 2 uvedeného zákona, stačí k usnášení se společníků při valné hromadě společnosti s obmezeným ručením prostá většina hlasů. Proto jest nutno, aby ustanovení odst. 11 společenské smlouvy bylo doplněno a uvedeno takto v souhlas s cit. paragrafy zákona o společnostech s obmezeným ručením.

V tomto smyslu bylo odůvodněné stížnosti vyhověno způsobem shora uvedeným. Jinak se to má s druhou částí stížnosti, pokud jde o ustanovení nespolečníka za jednatele společenskou smlouvou. V tomto ohledu nebyl souhlasnými rozhodnutími obou nižších soudů zákon porušen a není tu tedy podmínka ku dovolací stížnosti ve smyslu § 16 čís. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. z.

Nesprávnost právního stanoviska stěžovatelky vyplývá z ustanovení §§ 34 a 35 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z. Dle těchto zákonných předpisů jest usnesení, jímž ve smyslu § 15 odst. 1 cit. zák. se ustanovují jednatele, vyhraženo valné hromadě, ale kromě ní mohou tak učiniti společníci písemně, pakliže všichni souhlasí s opatřením, které zamýšlejí provésti. Poněvadž není o tom pochybnosti, že společenská smlouva jest takovýmto písemným projevem vůle všech společníků, jest zřízení nespolečníka jednatelem ve společenské smlouvě po zákonu úplně ospravedlněno. Proto bylo dovolací stížnost jako v tomto směru neodůvodněnou zamítnouti.